

Development of Program to Strengthen Learning Individuals in the Digital Era for School Administrators Under Surin Primary Education Area Office 2

Saowaluck Namsamrong¹ & Pacharawit Chansirisira^{2*}

1 Faculty of Education, Mahasarakham University¹

2 Faculty of Education, Mahasarakham University²

* Corresponding author. E-mail: 66010581072@msu.ac.th

Abstract

This study aimed to examine the current conditions, desired conditions, and needs for developing and evaluating a program designed to enhance competencies of lifelong learning in the Digital Era School Administrators under Surin Primary Education Area Office 2. This research employed mixed methods. The sample consisted of 128 school administrators from the academic year 2024, selected through stratified random sampling based on school districts. Research instruments included questionnaires, semi-structured interviews, and a program suitability and feasibility evaluation form. Data were analyzed using mean, standard deviation, and the needs index. The research found that the overall current condition of lifelong learning in the Digital Era was at a moderate level, while the desired condition was at the highest level. The assessment of needs showed the highest to lowest the following priorities by creativity, love of learning, ability to use communication technologies, and curiosity. The developed program focusing on principles, objectives, content, implementation methods, and evaluation processes. It included four modules consisting of curiosity, creativity, love of learning, and communication technology skills. The program's suitability and feasibility were rated at the highest level in two aspects.

Keywords: Program Development, A person of learning in the digital age, School Administrators

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2

เสาวลักษณ์ นามสำโรง¹, และพรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ^{2*}

1 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม¹

2 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม²

* Corresponding author. E-mail: 66010581072@msu.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น และเพื่อสร้างและประเมินโปรแกรมเสริมสร้างการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 128 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ และจำแนกสถานศึกษาตามอำเภอ เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันของการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างฯ เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านรักในการเรียนรู้ ด้านมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร และด้านความใฝ่รู้ใฝ่เรียนตามลำดับ โดยโปรแกรมเสริมสร้างการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลฯ ประกอบด้วย หลักการวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการดำเนินการ และการวัดและประเมินผล ซึ่งเนื้อหาของโปรแกรมฯ ประกอบด้วย 4 Module ได้แก่ ด้านความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ด้านคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านรักในการเรียนรู้และด้านมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร ส่วนผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 2 รายการ

คำสำคัญ: การพัฒนาโปรแกรม, บุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล, ผู้บริหารสถานศึกษา

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 ได้ส่งผลกระทบต่อทุกมิติของการดำรงชีวิต โดยเฉพาะในภาคการศึกษา ซึ่งไม่สามารถยึดติดกับวิธีการบริหารแบบดั้งเดิม โลกยุคดิจิทัลนำมาซึ่งข้อมูลมหาศาล การเรียนรู้แบบออนไลน์ ปัญญาประดิษฐ์ และระบบอัตโนมัติต่าง ๆ ที่ท้าทายความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการปรับตัวให้เป็นผู้บุคคลแห่งการเรียนรู้และนำองค์กรสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ยุคนี้เป็นยุคที่พลโลกจะต้องก้าวไปข้างหน้าอย่างไม่หยุดนิ่ง จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศ ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างรวดเร็ว ในบริบทดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเป็นผู้บุคคลแห่งการเรียนรู้คือผู้ที่แสวงหาและพัฒนาความรู้ความสามารถ และทักษะอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อให้สามารถนำพาสถานศึกษาพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะท่ามกลางบริบทของโลก VUCA ที่เต็มไปด้วยความผันผวน ความไม่แน่นอน ซับซ้อน และคลุมเครือ

และโลกของ BANI ที่เปราะบาง วิตกกังวล ไม่เป็นเส้นตรง และยากแก่การเข้าใจ เพื่อจัดการกับความเปราะบาง จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับความฉลาดทางอารมณ์และความเห็นอกเห็นใจ มีความที่เพื่อแก้ปัญหาหลากหลายวิธีไม่มีวิธีใดวิธีหนึ่ง (Stefan F.Dieffenbacher, 2023)

บุคคลแห่งการเรียนรู้ (Learning Person) เป็นบุคคลที่ไม่รู้ไม่เรียน มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอยู่ตลอดเวลาอย่างไม่หยุดนิ่ง ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ ผักผ่อน สร้างสรรค์ผลงานที่คุณค่า มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างเหมาะสม มีความยืดหยุ่น สามารถคิดแก้ปัญหาได้หลายวิธี และเป็นผู้มีความรู้เชี่ยวชาญในสาขาที่ปฏิบัติปฏิบัติและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องไปตลอดชีวิต (Lifelong Learning) โดยเป็นต้นแบบบุคคลแห่งการเรียนรู้ให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาตนเองสู่การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความพร้อม และการยอมรับในการปรับปรุงตนเองในการแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นพลโลกในยุคดิจิทัล (สมชาย เทพแสง, 2557)

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามวิสัยทัศน์และพันธกิจ ที่จะต้องเป็นต้นแบบที่ดีในการปรับตัวให้เหมาะสมกับบริบทของการเปลี่ยนแปลงก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ผู้บริหารที่มุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการความรู้อย่างเท่าทันโลกพร้อมกับการรู้เท่าทันเทคโนโลยี เป็นบุคคลที่มีทั้งความรู้ ความสามารถ และทักษะทางการบริหาร เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนและบุคลากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง (กนกอร สมปราษฎย์, 2562) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ได้กำหนดนโยบายเป็น 5 ด้าน โดยด้านที่ 3 ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและเป็นนักบริหารมืออาชีพ แสดงให้เห็นว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ได้ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพ ของผู้เรียน ครู บุคลากร ให้เป็นบุคลากรทางการศึกษามีความเป็นมืออาชีพ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จและมีคุณภาพ (กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2, 2565) และได้กำหนดสาระสำคัญของแผนปฏิบัติการประจำปี 2567 ซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ พัฒนาศักยภาพ และคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 จัดการศึกษาโดยมีเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน การพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับและจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2, 2567)

จากนโยบายและสาระสำคัญของแผนปฏิบัติการประจำปี 2567 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 แสดงให้เห็นว่าในบริบทที่โลกเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เทคโนโลยีใหม่ๆ เกิดขึ้นทุกวัน จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องศึกษาเรียนรู้อยู่เสมออย่างต่อเนื่อง อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การพัฒนาให้ทุกคนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และมีสมรรถนะในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จึงจะสามารถสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ๆ ที่เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งจะเกิดการคิดและการกระทำด้วยความกระตือรือร้น หมั่นแสวงหาความรู้ อย่างไม่หยุดนิ่ง อีกทั้งมีการเสริมแรงให้รางวัล ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรเรียนรู้จากปัญหา มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา พัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยี สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นผลดีต่อความเจริญก้าวหน้าทันสมัย และเกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเอง องค์กร สังคมและประเทศชาติอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารที่เรียนรู้พัฒนาตนเองอยู่เสมอจะเป็นผู้ที่เดินหน้านำบุคคลอื่นหนึ่งก้าวเสมอ

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นความสำคัญที่จะพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 เพื่อให้ได้ทราบข้อมูลสารสนเทศ ได้องค์ความรู้ใหม่ที่มีความเหมาะสมสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือในการ

พัฒนาการการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล และสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหาร ครู บุคลากร และบริบทการปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ช่วยเสริมสร้างให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ตลอดจนการนำข้อมูลที่เป็นประโยชน์ไปใช้ในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษา ทั้งในระดับสถานศึกษาและระดับเขตพื้นที่การศึกษา โดยผลวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่สนใจสามารถนำข้อมูลไปใช้พัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในเรื่องการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 อยู่ในระดับใด
2. การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 มีองค์ประกอบใดบ้าง และมีความเหมาะสมความเป็นไปได้อยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2
2. เพื่อสร้างและประเมินโปรแกรมเสริมสร้างการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2

หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

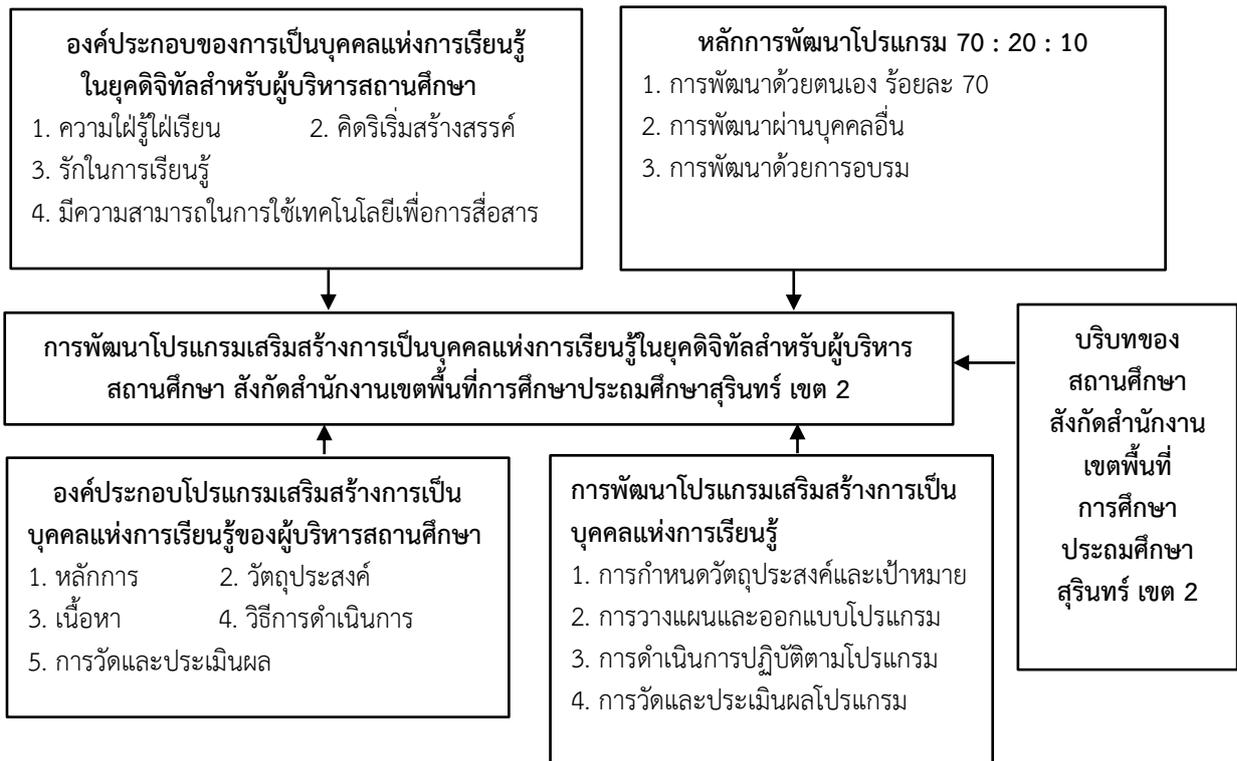
“บุคคลแห่งการเรียนรู้” ตรงกับภาษาอังกฤษคำว่า Learning Individuals หรือ Learning Persons ความหมายของบุคคลแห่งการเรียนรู้นั้นได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ดังนี้ ปกรณ์ ประจัญบาน (2558) ให้ความหมายไว้ว่า บุคคลแห่งการเรียนรู้ หมายถึง บุคคลที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีคุณลักษณะใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความกระตือรือร้นสนใจแสวงหาความรู้อยู่เสมอ รักการอ่านเขียน รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มุ่งมั่นที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้และสามารถนำความรู้ไปใช้ได้อย่างเหมาะสมพร้อมที่จะพัฒนาตนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เช่นเดียวกับ รติกร พุฒิประภา (2560) ได้ให้ความหมายไว้ว่า บุคคลแห่งการเรียนรู้ หมายถึง บุคคลที่มีความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานและสิ่งใหม่ ๆ รู้จักแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกองค์กร มีวิสัยทัศน์ร่วมกันในการพัฒนาศักยภาพขององค์กร รู้จักสร้างองค์ความรู้ใหม่อย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง รวมทั้งนครินทร์ จับังจิตต์ (2562) ได้ให้ความหมายไว้ว่า บุคคลแห่งการเรียนรู้ หมายถึงองค์กรที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคลากรภายในองค์กรทุกระดับ พัฒนาและปรับปรุงขีดความสามารถ เพิ่มศักยภาพของบุคลากร มีการมุ่งใจที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการจัดการความรู้และเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้พัฒนาองค์กรให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงจากสังคมภายนอกนำไปสู่เป้าหมาย จากที่กล่าวมาผู้วิจัยสรุปได้ว่า บุคคลแห่งการเรียนรู้ หมายถึง บุคคลที่มีนิสัยและคุณลักษณะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นผู้ที่มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียนอยากรู้อยากเห็น มีนิสัยรักการเรียนรู้ รู้จักแสวงหาความรู้โดยวิธีที่หลากหลายและนำความรู้ไปใช้ได้อย่างถูกต้องตามหลักการและจุดมุ่งหมาย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้านำเสนอวิธีการและแนวทางใหม่ ๆ อย่างสร้างสรรค์ มีการพัฒนาชิ้นงานหรือนวัตกรรม และการทำสิ่งใหม่

ๆ ให้สำเร็จ ปรับปรุงและพัฒนางานในหน้าที่ของตนอย่างสม่ำเสมอ และขยายความรู้ไปสู่องค์กรของตนเองและองค์กรอื่นอย่างต่อเนื่อง

ยุคดิจิทัล (Digital Era) เป็นยุคของอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีที่มีความรวดเร็ว การสื่อสาร การส่งผ่านข้อมูลความรู้ไม่ว่าจะเป็นข่าวสาร ภาพหรือวิดีโอที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ทุกที่และทุกเวลา การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีปัจจุบันและที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมากเมื่อเปรียบเทียบกับ การเปลี่ยนแปลงในอดีตที่ผ่านมา ซึ่งมีผลกระทบต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นอย่างมาก เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2559) ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (ICT) และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการใช้ ICT ให้เหมาะสมเกิดประโยชน์สูงสุด

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเพื่อสังเคราะห์กรอบแนวคิดได้ดังนี้ 1.องค์ประกอบของการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีของ Guglielmino (1977) Howard Gardner (1983) Candy et al (1994) Queensland School Curriculum Council (2005) Collins (2008) ธเนศ ขำเกิด (2541) มลิวัดย์ บุญตาและศุภรัตน์ มิ่งสมร (2552) และปรกรณ์ ประจัญบาน (2558) ซึ่งได้องค์ประกอบของแนวคิด ได้แก่ ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รักในการเรียนรู้ และมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร 2.องค์ประกอบโปรแกรม ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีของ Funnell & Rogers (2011) Fink (2015) McDavid (2013) อารัง บัวศรี (2542) นฤมล มณีงาม (2547) ปริญญา มีสุข (2552) ยอดอนงค์ จอมหงษ์พิพัฒน์ (2553) สุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2554) เชษฐา คำคล่อง (2557) ได้องค์ประกอบโปรแกรม ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการดำเนินการ และการวัดและประเมินผล 3.หลักการพัฒนาโปรแกรม ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีของ Lombardo & Eichinger (1996) DuBrin (2013) Charles (2013) กวี วงศ์พุ่ม (2550) วิทยา วิจิตร (2557) อภิวุฒิ พิมลแสงสุริยาม (2557) ประคัลภ์ ปั่นทพลังกูร (2558) อภรณ์ ภูวิทย์พันธ์ (2559) พัชรา วาณิชชิน (2560) ประกอบด้วย การพัฒนาด้วยตนเอง การพัฒนาผ่านบุคคลอื่น และการพัฒนาด้วยการอบรม และ 4.การพัฒนาโปรแกรม ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีของ Knowles (1980) Boone (1989) Keating (1990) Styles (1990) Houle (1996) Caffarella (2002) วิโรจน์ สารรัตน์ (2551) เชษฐา คำคล่อง (2557) ประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย การวางแผนและออกแบบโปรแกรม การดำเนินการปฏิบัติตามโปรแกรม และการวัดและประเมินผลโปรแกรม จากแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยดำเนินการเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 218 โรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน 181 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน 14 คน รวมทั้งสิ้น 195 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ปีการศึกษา 2567 โดยเปิดตารางของ Krejcie and Morgan (Krejcie and Morgan, 1970) ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกสถานศึกษาตามอำเภอ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 128 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการหาดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Index of Item Objective Congruence; IOC) ส่วนผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยได้มาโดยผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 5 คน โดยจะพิจารณาคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป พบว่ามีข้อสอบที่เข้าเกณฑ์หรือมีความตรงหรือสามารถวัดได้ตรงตามจุดประสงค์ จำนวน 39 ข้อ จากทั้งหมด 39 ข้อ มีดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00
2. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try-out) กับผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน
3. นำแบบสอบถามฯ ที่ทดลองใช้มาวิเคราะห์คุณภาพรายข้อ “ค่าอำนาจจำแนก” (Discrimination) ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของ Pearson ซึ่งพิจารณาจากค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) โดยเลือกข้อคำถามที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) และต้องมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ซึ่งแบบสอบถามสภาพปัจจุบันฯ จำนวน 39 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.33 ถึง 0.88 มีคุณภาพผ่านเกณฑ์จำนวน 39 ข้อ แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ฯ จำนวน 39 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.39 ถึง 0.89 มีคุณภาพผ่านเกณฑ์จำนวน 39 ข้อ
4. วิเคราะห์คุณภาพทั้งฉบับ “ค่าความเชื่อมั่น” (Reliability) โดยนำข้อคำถาม ตามเกณฑ์ไปหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับตามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's alpha coefficient) โดยกำหนดให้แบบสอบถามฯ ต้องมีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ซึ่งแบบสอบถามสภาพปัจจุบันฯ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 ส่วนแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ฯ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 จากนั้นจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
5. เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างครบ 100% จากนั้นได้วิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)
6. การแปลความหมายจากผลวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ ความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนน โดยอาศัยแนวคิดของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ตามเกณฑ์ ดังนี้
คะแนนเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/มีสภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/มีสภาพที่พึงประสงค์มาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/มีสภาพที่พึงประสงค์ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/มีสภาพที่พึงประสงค์น้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/มีสภาพที่พึงประสงค์น้อยที่สุด
7. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเพื่อจัดลำดับความสำคัญ และนำผลที่ได้ไปใช้ในการออกแบบโปรแกรมฯ ใช้สูตรการคำนวณ $PNI_{modified}$ โดยใช้สูตรของ (สมนึก ภัททิยธนี, 2548)

ระยะที่ 2 การสร้างและประเมินโปรแกรมเสริมสร้างการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. การศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 3 คน

2. การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบประเมินโปรแกรมเสริมสร้างการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมินเพื่อดำเนินการจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2

สภาพปัจจุบันของการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านรักในการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านความใฝ่รู้ใฝ่เรียน และด้านมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รองลงมาคือ ด้านรักในการเรียนรู้ และด้านความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร

ส่วนความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 โดยรวมทุกด้านผ่านเกณฑ์ 0.3 ขึ้นไป ซึ่งหมายความว่า ทุกด้านมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการเสริมสร้าง โดยสามารถเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านรักในการเรียนรู้ ด้านมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร และด้านความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ตามลำดับ

2. โปรแกรมเสริมสร้างการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาเสริมสร้างการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ความเหมาะสมของโปรแกรมเสริมสร้างการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลฯ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.58$) และความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลฯ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.69$) ตามลำดับ โดยโปรแกรมเสริมสร้างการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลฯ ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการ ดำเนินการ และการวัดและประเมินผล ส่วนองค์ประกอบของการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 Module ได้แก่ Module 1 ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน, Module 2 คิดริเริ่มสร้างสรรค์, Module 3 รักในการเรียนรู้ และ Module 4 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2

1) การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันต่ำสุดและมีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงสุด อีกทั้งยังมีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการเสริมสร้างองค์ประกอบนี้ โดยตัวบ่งชี้ที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ มีความสามารถทางดิจิทัลในการสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ เช่น สร้างสื่อดิจิทัลให้มีความน่าสนใจ อาจเกิดจากผู้บริหารสถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจด้านทักษะดิจิทัลหรือพัฒนาไม่เท่าทันกับโลกดิจิทัล ในการคิดริเริ่มสิ่งใหม่ๆ การมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเทคโนโลยีดิจิทัล ขาดความเต็มใจที่จะทำในสิ่งใหม่ ขาดแรงจูงใจในการกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์เนื่องจากการอยู่กับสภาพแวดล้อมแบบเดิม ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงตัวเองหรือเปิดรับสภาพแวดล้อมใหม่ ทำให้สถานศึกษาขึ้นอยู่กับที่ ขาดการพัฒนาที่ทันต่อยุคดิจิทัล การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการสร้างสรรค์สื่อดิจิทัลให้มีความน่าสนใจ มีแรงกระตุ้นในการพัฒนาสถานศึกษาให้ทันยุคดิจิทัลจะทำให้สถานศึกษามีคุณค่ามากยิ่งขึ้น แนวคิดนี้สอดคล้องกับ Evgeny Kaganer (2013) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความสามารถทางดิจิทัลในการสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ มีการพัฒนาความสามารถใหม่ กระตุ้นให้นักบริหารได้พัฒนาสมรรถนะทางดิจิทัล เพราะยิ่งนักบริหาร มีความสามารถทางดิจิทัลให้มีความรู้และสร้างสรรค์สิ่งใหม่ให้กับสถานศึกษาได้ การเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งสำคัญในตัวของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกพร บุตรดี (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นในการพัฒนาบุคลากรให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดกลุ่มโรงเรียนตามพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นในการพัฒนาบุคลากรให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดกลุ่มโรงเรียนตามพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เช่นเดียวกับ จิตกมล โคตรทองหลาง (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่าผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือ ความคิดสร้างสรรค์ ทำนองเดียวกับ ว่าที่ร้อยตรีสะอาด ภูนาสธน์ (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การ

พัฒนาความเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะการเรียนรู้ด้วยวิธีการศึกษาด้วยตนเองไม่ได้เกิดขึ้นหรือมีอยู่ในตัวของบุคคลแต่สามารถสร้างและฝึกให้บุคคลมีคุณลักษณะบุคคลแห่งการเรียนรู้ได้ และเกิดความคิดสร้างสรรค์เป็นตัวของตัวเอง รู้จักตัดสินใจและมีความรับผิดชอบในตัวเอง อันเป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญของการศึกษาจะทำให้เกิดคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ อีกทั้งสอดคล้องกับสูตรธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็นด้านที่มีค่าสูงที่สุดคือ ความคิดสร้างสรรค์ รองลงมาคือ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการนำเทคโนโลยีขั้นสูงมาใช้ในการปฏิบัติงาน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับความสามารถทางดิจิทัลในการสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ สร้างสื่อดิจิทัลให้มีความน่าสนใจ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

2) วิธีการพัฒนาในการเสริมสร้างการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 จากการรวบรวมข้อมูลข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ 1) การศึกษาด้วยตนเอง 2) การศึกษาดูงาน และ 3) การฝึกอบรม Lombardo & Eichinger (1996) ที่ได้สรุปรูปแบบการเรียนรู้และพัฒนาแบบ 70 :20 : 10 ประกอบด้วย ร้อยละ 70 คือ เรียนรู้ด้วยตนเองและจากการปฏิบัติงาน ร้อยละ 20 คือเรียนรู้จากผู้อื่น การศึกษาดูงาน และร้อยละ 10 คือ เรียนรู้จากการฝึกอบรมและสอดคล้องกับ Charles (2013) ได้สรุปโมเดลการเรียนรู้ 70:20:10 ประกอบด้วย ร้อยละ 70 คือการเรียนรู้ด้วยตนเองหรือผ่านการลงมือทำ ร้อยละ 20 คือการพัฒนาผ่านบุคคลอื่น และร้อยละ 10 คือ การเรียนรู้และพัฒนาผ่านหลักสูตรการฝึกอบรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมณฑิตา ปวงคำ (2567) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาส ประกอบด้วย 1) สนับสนุนให้เกิดเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 2) สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้และการทำงานร่วมกัน 3) สร้างบรรยากาศที่เต็มไปด้วยความกระตือรือร้นและความสนุกสนานในการเรียนรู้ 4) สนับสนุนและเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง 5) ส่งเสริมให้มีการยอมรับความคิดเห็นและการเรียนรู้จากผู้อื่น 6) ส่งเสริมให้เรียนรู้และพัฒนาตนเองจากความผิดพลาดซึ่งมีความสอดคล้องกับวิธีการพัฒนาในการเสริมสร้างการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2

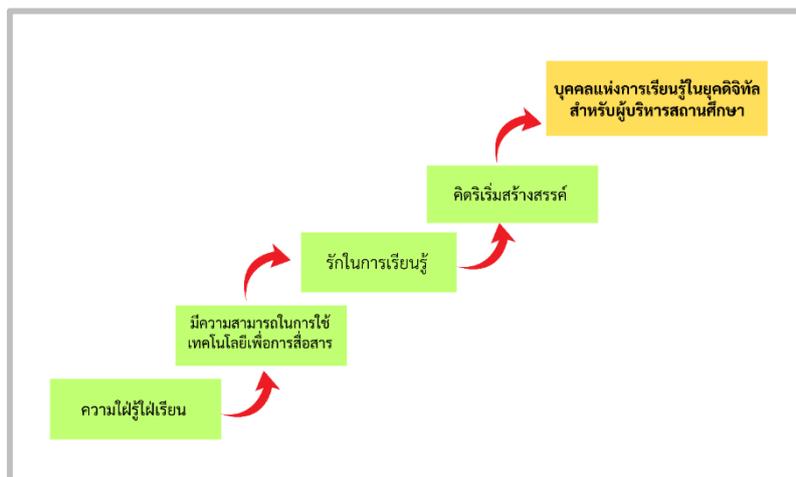
2. โปรแกรมเสริมสร้างการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 มีองค์ประกอบของโปรแกรม 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา ซึ่งเนื้อหาประกอบด้วย 4 Module ได้แก่ Module 1 ด้านความรู้ใฝ่เรียน Module 2 ด้านคิดริเริ่มสร้างสรรค์ Module 3 ด้านรักในการเรียนรู้ และ Module 4 ด้านมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร 4) วิธีการดำเนินการ และ 5) การวัดและประเมินผล ระยะเวลาการพัฒนา 100 ชั่วโมง ซึ่งสอดคล้องกับจิตกมล โคตรทองกลาง (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำ ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) วิธีการพัฒนา และ 5) การวัดและประเมินผล และสอดคล้องกับสูตรธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดยการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กิจกรรมการพัฒนา 5) การวัดและประเมินผล ส่วนรูปแบบและวิธีการพัฒนาใช้วิธีการพัฒนาที่หลากหลายเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและยั่งยืน เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนาสามารถนำไปเป็นหลักการในการพัฒนาตนเองต่อไปอย่างต่อเนื่อง (Continuous Self Development) ซึ่งวิธีการต่าง ๆ ที่นำมาใช้ดำเนินการพัฒนาตามโปรแกรมได้แก่ 1) การพัฒนาด้วยตนเอง 2) การพัฒนาผ่านบุคคลอื่น และ 3) การพัฒนาด้วยการอบรม

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการวิจัยสรุปองค์ความรู้ใหม่ที่สำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ได้ว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านรักในการเรียนรู้ ด้านมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร และด้านความใฝ่รู้ใฝ่เรียน แสดงให้เห็นว่าด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือด้านคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางดิจิทัลให้มีคุณค่าและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ให้กับสถานศึกษาได้ ดังแสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

จากผลของการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ด้านคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ดังนั้นในการจัดอบรมสำหรับผู้บริหารสถานควรกำหนดเป้าหมายและส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาให้บุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ควรส่งเสริมและสนับสนุนการนำโปรแกรมเสริมสร้างการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ไปใช้ในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา

อย่างจริงจัง โดยกำหนดแนวทางการขยายผล การติดตาม และการประเมินผลการนำโปรแกรมไปใช้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลในโรงเรียนในสังกัดอื่น ๆ เพื่อตรวจสอบความสำคัญของโปรแกรมการวิจัยว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาหรือไม่

2. ควรศึกษาประเด็นเดียวกันนี้ด้วยวิธีวิจัยการพัฒนารูปแบบอื่น เช่น การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เป็นต้น โดยนำเอาผลการวิจัยนี้ ไปใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำหรับหน่วยงานทั้งระดับสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ

เอกสารอ้างอิง

- กนกพร บุตรดี. (2561). *ความคิดเห็นในการพัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้ดูแลการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดกลุ่มโรงเรียนตามพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว*. ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. สถาบันรัชต์ภาคย์ ประจวบคีรีขันธ์.
- กนกอร สมปราษฎ์. (2562). *ภาวะผู้นำกับคุณภาพการศึกษา*. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. (2565). *รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2565*. สืบค้นจาก <https://www.srn2.go.th/index/>.
- จิตกมล โคตรทองกลาง. (2564). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- มณธิดา ปวงคำ. (2567). *แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ว่าที่ร้อยตรีสะอาด ภูนาสรณ์. (2565). *การพัฒนาความเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. *วารสารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อุบลราชธานี*, 7(1).
- สมชาย เทพแสง. (2557). *โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ (Learning School) กุญแจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน*. *วารสารวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ*, 7(2), 10.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2548). *การวัดผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กทม. : ประสานการพิมพ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. (2567). *บริบทสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2*. สืบค้นจาก <https://srn2.go.th/index/>.
- สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์. (2561). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. *วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 13(2).

เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2559). *การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล (School Management in Digital Era)*. สืบค้น
จาก <http://www.trueplookpanya.com/knowledge/content>.

Stefan F.Dieffenbacher. (2023). BANI World: What is it and Why We Need it. Retrieved from
<https://digitalleadership.com/blog/bani-world/>.

Charles, J. (2013). *Framework for High Performance*. Retrieved from <http://charlesjennings.blogspot.com/2013/06/702010-framework-forhighperformance.html>.

Evgeny Kaganer, J. Z. a. S. S. (2013). *5 SKILLS EVERY LEADER NEEDS TO SUCCEED IN THE DIGITAL WORLD*. ESE Business School.

Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). “Determining Sample Size for Research Activities”.
Educational and Psychological Measurement. 30(3) : 607 – 610.

Lombardo, M., & Eichinger, R. (1996). *The Career Architect Development Planner*, Lominger,
Minneapolis, MN.